

Het portret

Lesplan 24

*Let op: het gedicht is complex en daardoor minder geschikt voor het VMBO
VMBO docenten raden wij aan enkel gebruik te maken van de huiswerkopdracht.*

Doel: Vergroten van het empathisch vermogen

Duur: 45-60 minuten lestijd en 6 uur huiswerktijd

Materialen: Gedicht: Still I rise van Maya Angelou, laptop of computer

Een woord vooraf

Dit lesplan is gevuld met verschillende oefeningen die bijdragen aan de ontwikkeling van inclusief en pro-sociaal gedrag van jongeren tussen de 12 en 16 jaar oud.

Alle oefeningen in dit lesplan zijn ontwikkeld en getest door ons of andere professionals met jarenlange ervaring op het gebied van coaching, gedragswetenschap, sociale psychologie en het onderwijs. All-in heeft deze oefeningen met de grootst mogelijke zorg verzameld en getoetst of doorontwikkeld.

Mocht je een oefening tegenkomen waarvan de bron mist, onjuist staat vermeld of heb je zelf een effectieve oefening bedacht die je graag met je collega's zou willen delen?

Stuur ons dan een mail via:

exercises@all-in.foundation

LESUITLEG

Vertel de leerlingen dat de dingen die we meemaken een grote invloed kunnen hebben op onze doelen, waarden en ons wereldbeeld. Dichters en schrijvers vertalen dit in verhalen en rijm, fotografen in beeld en anderen in hun werk of bijvoorbeeld opvoeding. Angelou, eigenlijk Marguerite Johnson, was een Amerikaans schrijver, dichter, zangeres, danseres, burgerrechtenactivist en hoogleraar amerikanistiek. Ze maakte naam met haar eerste roman "I know why the caged bird sings" en haar gedicht: "Still I rise".

Vraag de studenten om het gedicht "Still I Rise" te lezen. Laat hen de zinnen die hen raken met een marker highlighten en navolgend de volgende vragen beantwoorden:

1. Aan wie denk je dat het gedicht gericht is?
2. Welke boodschap probeerde Maya met het gedicht over te brengen?
3. Wat is het thema van dit gedicht en welke woorden passen daar bij?

Vraag de klas om vervolgens in kleinere groepen hun interpretatie van het gedicht te bespreken. Leg daarbij uit dat iedereen een eigen interpretatie kan hebben op basis van de eigen identiteit, ervaringen en kennis. Waar gaan dit gedicht over? Hoe heeft je achtergrond (jouw ervaringen) jouw interpretatie beïnvloed?

Laat elke groep vervolgens beelden uitkiezen, wat voor beeld past bij dit gedicht en waarom? Als de klas geen toegang heeft tot een computer, kan het beeld ook getekend worden. Vraag elke groep om hun beeld en interpretatie te delen met de rest van de klas. Welke groepen in de maatschappij of op school worden: "Shot with words, cut with eyes or killed with hatefulness?"

Wat kan gedaan worden om dit te veranderen?

LESUITLEG

Vertel de klas vervolgens meer over de achtergrond van Maya Angelou. Maya is voor Amerika van enorme invloed geweest. Ze vocht voor positieve verandering voor vrouwen en kleurlingen. Ze had een zware jeugd, haar ouders gingen al vroeg uit elkaar en ze werd weggestuurd naar haar oma in Stamps Arkansas, waar ze geconfronteerd werd rassendiscriminatie.

Ze werd daar deel van een hele sterke Afrikaans-Amerikaanse gemeenschap en leerde veel over hun waarden en geloof. Op haar achtste werd ze teruggestuurd naar haar moeder waar ze verkracht werd door diens vriend. Haar broer deed melding bij de politie en de verkrachter werd gearresteerd.

Na zijn vrijkomst werd haar verkrachter om het leven gebracht. Er wordt vermoed dat de ooms van Maya dit op hun geweten hebben, dit is echter nooit bewezen.

Zelf geloofde ze dat haar stem had geleid tot zijn dood aangezien ze haar broer in vertrouwen had genomen over wat er was voorgevallen.

Ze werd teruggestuurd naar oma, waar een betrokken leraar haar leerde om haar stem, zelfvertrouwen en trots weer terug te vinden. Later vond ze haar stem in het geschreven woord, acteren en het onderwijs.

Iedereen maakt deel uit van verschillende groepen, jij maakt bijvoorbeeld deel uit van je klas, je familie, je cultuur, je geslacht of je religie.

Vraag de klas om voorbeelden waarbij ze te maken hebben gehad met tegenslagen en hoe ze daar mee om zijn gegaan.

Vraag de klas wat de waarde kan zijn van dergelijke ervaringen. Hoe veranderen indrukwekkende gebeurtenissen iemand?

Sluit de discussie af met de vraag waar hun stem vandaan komt. Waar wil de klas die stem nu en in de toekomst voor inzetten?

HUISWERKOPDRACHT:

Laat de leerlingen een kort portret/documentaire maken van een klasgenoot die ze niet goed kennen. Het doel: een weergave van zijn of haar persoonlijkheid creëren en de bijzondere, mooie eigenschappen van de ander in beeld brengen.

Er zijn geen regels, anders dan dat het portret een goed inzicht moet geven in wie de persoon is en waar de persoon door gevormd is.

Ter verduidelijking kun je één of meerdere portretten tonen:

<https://vimeo.com/113426768>

HAND-OUT: STILL I RISE

BY MAYA ANGELOU

You may write me down in history
With your bitter, twisted lies,
You may trod me in the very dirt
But still, like dust, I'll rise.

Does my sassiness upset you?
Why are you beset with gloom?
'Cause I walk like I've got oil wells
Pumping in my living room.

Just like moons and like suns,
With the certainty of tides,
Just like hopes springing high,
Still I'll rise.

Did you want to see me broken?
Bowed head and lowered eyes?
Shoulders falling down like teardrops,
Weakened by my soulful cries?

Does my haughtiness offend you?
Don't you take it awful hard
'Cause I laugh like I've got gold mines
Diggin' in my own backyard.

HAND-OUT: STILL I RISE

You may shoot me with your words,
You may cut me with your eyes,
You may kill me with your hatefulness,
But still, like air, I'll rise.

Does my sexiness upset you?
Does it come as a surprise
That I dance like I've got diamonds
At the meeting of my thighs?

Out of the huts of history's shame
I rise
Up from a past that's rooted in pain
I rise
I'm a black ocean, leaping and wide,
Welling and swelling I bear in the tide.

Leaving behind nights of terror and fear
I rise
Into a daybreak that's wondrously clear
I rise
Bringing the gifts that my ancestors gave,
I am the dream and the hope of the slave.
I rise
I rise

